

Motion till riksdagen 2025/26:1098

av Anna Lasses (C)

Tillträdesförbud till en kommun för dömda i gängrelaterad brottslighet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en möjlighet till tillträdesförbud till en kommun för personer som dömts för gängrelaterad brottslighet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige står inför en av sina största inre utmaningar i modern tid: den organiserade gängkriminaliteten. Skjutningar, sprängningar och hotfulla miljöer skapar otrygghet för vanliga människor, skadar demokratin och försvårar för företag, civilsamhälle och familjer att leva sina liv i frihet.

Centerpartiet står upp för ett samhälle byggt på frihet, trygghet och ansvar. Alla människor, oavsett var de bor, ska kunna känna sig fria från hot och våld. Trygga lokalsamhällen är grunden för ett starkt Sverige. När kriminella gäng tar över hela bostadsområden underminerar de denna grund.

Gängens geografiska makt

En avgörande faktor i gängens framväxt är deras starka geografiska anknytning. Gängen etablerar sina baser i specifika stadsdelar eller orter och använder dessa platser för rekrytering, identitetsskapande och maktutövning. Den lokala förankringen gör gängen svåra att bryta upp och skapar en känsla av att vissa områden ”tillhör” de kriminella i stället för de boende.

För de familjer som lever i dessa områden innebär detta en vardag präglad av rädsla, där barn och unga växer upp i skuggan av våld och hot. För det lokala näringslivet innebär det hinder för företagande, medan föreningslivet ofta får kämpa i motvind.

Tillträdesförbud till en kommun – ett nytt verktyg

För att bryta gängens grepp föreslår Centerpartiet att domstolar ska kunna döma ut tillträdesförbud till en kommun för den som dömts för gängrelaterad brottslighet.

Ett tillträdesförbud innebär att den dömda inte får vistas i den kommun där gänget haft sin bas. På samma sätt som kontaktförbud används för att skydda individer, kan ett kommunalt tillträdesförbud skydda hela samhällen. Detta skulle

- skydda de boende från fortsatt påverkan och hot från gängkriminella
- försvåra rekrytering av nya unga medlemmar i områden där gängen haft sin maktbas
- skapa andrum för kommunen att bygga upp trygghet, lokalt ansvar och framtidstro
- underlätta för civilsamhället – idrottsföreningar, trossamfund och ideella krafter – att stärka sammanhållningen utan ständig risk för gängens närvaro.

Rättssäkerhet och proportionalitet

Självklart måste rättssäkerheten vara central. Tillträdesförbudet ska vara tidsbegränsat, prövas av domstol och endast användas vid allvarlig gängrelaterad brottslighet. Det ska inte vara en ersättning för annan påföljd utan ett komplement.

Det är grundläggande att människor ska kunna leva fria och trygga liv, oavsett var i landet de bor. Friheten kräver ansvar – både från individen och från samhället. Den som bryter mot lagar och deltar i gängens brutala verksamhet måste ta konsekvenserna av detta. Samhället måste samtidigt ge utrymme för lokala krafter att återta makten över sina områden.

Att införa tillträdesförbud till kommuner är ett sätt att återupprätta människors frihet i utsatta områden. Det är en reform som stärker lokalsamhället, underlättar integration och skapa förutsättningar för att fler barn och unga ska kunna växa upp i trygghet – fria från gängens grepp.

Anna Lasses (C)